

زبان عربی

۱- (لا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا):

- (۱) چه می‌دانی، شاید خداوند پیشامد بعد از آن را تغییر دهد!
(۲) نمی‌دانی، امید است که الله پس از آن پیشامدی نو پدید بیاورد!
(۳) تو ندانی، شاید خداوند پس از آن پیشامدی پدید آورد!
(۴) نمی‌دانی، امید است که خداوند، پس از آن پیشامدی نو پدید آورده باشد!

۲- «ما أَجْمَلُ أَنْ نَزُورَ مَرْقَدَ الْإِمَامِ الرَّضَا (ع) ثَامِنَ أَمْتِنَا هَذِهِ السَّنَةَ لِلْمَرَّةِ السَّادِسَةِ»:

- (۱) آنچه زیباتر است این است که در این سال مرقد امام رضا (ع) هشتمین امام خود را این بار، برای ششمین بار زیارت می‌کنیم!
(۲) چه زیباست که برای بار ششم، در امسال، مرقد امام رضا امام هشتم را زیارت می‌نماییم!
(۳) چقدر زیبنده است که در این سال برای بار ششم، به زیارت مرقد امام هشتم خود امام رضا ع می‌رویم!
(۴) چقدر زیباست که امسال برای ششمین بار مرقد امام رضا ع هشتمین امامان را زیارت کنیم!

۳- «كُنَّا نَنْتَظِرُ أَنْ يَنْزِلَ مِنَ السَّمَاءِ مَطَرٌ لِيَصِيرَ السَّمَاءُ فَوْقَ رُؤُوسِنَا لَطِيفًا»:

- (۱) انتظار می‌کشیدیم که بارانی از آسمان ببارد، تا آسمان بالای سرهایمان تمیز شود!
(۲) منتظر بودیم که آسمان بارانی ببارد، برای اینکه آسمان را در بالای سرهای ما تمیز گرداند!
(۳) انتظار می‌کشیدیم که از آسمان بارانی ببارد، تا بالای سرهای ما، هوا را تمیز گرداند!
(۴) منتظر بارش باران از آسمان بودیم تا بالای سر ما، هوا تمیز شود!

۴- «لَا يُحَقِّرُ الْإِنْسَانُ نَفْسَهُ فِيهِ انْطَوَى عَالَمٌ أَكْبَرُ بِكَثِيرٍ مِمَّا يَظُنُّ: إِنْسَانٌ خُودِش رَا»:

- (۱) تحقیر نمی‌کند، پس جهان خیلی بزرگ‌تری از آنچه گمان می‌کند، در درون او پیچیده شده است!
(۲) کوچک نشمارد، پس جهانی که در او پیچیده شده، بسیار بزرگ‌تر از چیزی است که خودش می‌پندارد!
(۳) نباید کوچک بشمارد، چه جهانی بسیار بزرگ‌تر از آنچه می‌پندارد، در او پیچیده شده است!
(۴) تحقیر نمی‌نماید، پس جهانی که در او است، بسیار پیچیده‌تر است از چیزی که گمان می‌کند!

۵- «إِرْضَاءِ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرِكُ وَ رِضَا اللَّهِ غَايَةٌ لَا تُتْرَكُ فَاتْرُكْ مَا لَا يُدْرِكُ وَ أَدْرِكْ مَا لَا يُتْرَكُ»:

- (۱) خشنودی مردم، یک هدف است که به دست آورده نمی‌شود و رضایت خداوند، هدفی است ترک نشدنی پس آنچه به دست نمی‌آید را رها کن و آنچه رها نمی‌شود را به دست بیاور!
(۲) راضی کردن مردم، هدفی است که به دست آورده نمی‌شود و خشنودی الله هدفی است که رها نمی‌شود، پس ترک کن آنچه را که بدست آورده نمی‌شود و به دست آور چیزی که ترک نمی‌شود!
(۳) راضی ساختن مردم، هدفی است که به دست آورده نمی‌آید، و راضی کردن خدا هدفی است که ترک کرده نمی‌شود، پس چیزی که به دست نیاوردنی است رها کن تا آنچه رها نمی‌شود را به دست آوری!
(۴) خشنودسازی مردم، هدف به دست نیاوردنی است و رضایت خداوند هدفی رها ناشدنی است؛ پس چیزی که به دست نمی‌آید را رها نمای و چیزی که رها نمی‌شود را به دست آور!

۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) عليك بنظافة الصَّغُوفِ لِأَنَّهُا فَرَعَتْ مِنَ الطَّلَابِ الْآنَ: تو باید کلاس‌ها را نظافت کنی، زیرا اکنون دانش‌آموزان آنها را ترک کرده‌اند!
(۲) قَرَأْتُ خَمْسَةَ كُتُبٍ وَ تَرَجَمْتُ إِحْدَاهَا مَرَّتَيْنِ اثْنَتَيْنِ: پنج کتاب را خواندم و یکی از آنها را دو بار ترجمه کردم!
(۳) جَاءَتِ الْوَالِدَةُ عِنْدَ الصَّبِيِّو بِالْأَطْعَمَةِ فَقَامُوا لِلْاحْتِرَامِ بِهَا: مادر با غذا نزد میهمانان آمد، پس برای احترام به او برخاستند!
(۴) لَيْتَ الطَّلَابَ يَمَارِسُونَ الْحَرَكَاتِ الرِّيَاضِيَّةَ فِي كُلِّ صَبْحٍ: کاش دانش‌آموزان در هر صبح، حرکتهای ورزشی را انجام می‌دادند!

۷- عَيْنُ الْخَطَا:

- (۱) لِلشَّمْسِ جُدُوةٌ مُسْتَعْرَةً وَ حَرَارَةٌ انْتَشَرَتْ فِي الْأَرْضِ: خورشید اخگری فروزان و گرمایی دارد که در زمین منتشر شده است!
(۲) أُمِّي لَا تَحْمِلُنِي هَذِهِ الْبِضَائِعَ لِأَنَّكَ بِهَذَا الْعَمَلِ تَضُرُّ نَفْسَكَ: مادرم این کالاهای را حمل نمی‌کند، زیرا با این کار به خودش زیان می‌رساند!
(۳) كُنَّا نُجَهِّزُ أَنْفُسَنَا لِنُدَافِعَ عَنِ الْوَطَنِ يُهَاجِمَ عَلَيْنَا: خود را مجهز می‌کردیم تا از وطن دفاع کنیم، وقتی به ما حمله می‌شود!
(۴) إِذَا دَاغَ الْغَبَارُ الْأَرْضَ عِنْدَمَا عَصَفَتِ الرِّيَّاحُ شَدِيدَةً: غبار آلودگی زمین افزایش یافت، وقتی بادها به شدت وزیدند!

۸- عَيْنُ الْخَطَا فِي الْمَفْهُوم:

- (۱) الْكَلَامُ كَالْتَوَاءِ قَلِيلُهُ يَنْفَعُ وَ كَثِيرُهُ قَاتِلٌ: سخن از پختگی گو نی زخامی / اگر چه پخته و هم ناتمامی!
(۲) أَنْظُرْ إِلَى مَا قَالَ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَنْ قَالَ: بنگر که می گوید / منگر چه می گوید!
(۳) (مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا): تو نیکی می کن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز!
(۴) ارْحَمْ مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكَ مَنْ فِي السَّمَاءِ: اشک خواهی رحم کن بر اشکبار / رحم خواهی بر ضعیفان رحم آرا!

۹- لِلتَّعْرِيبِ: «امید است که همگی بتوانیم زبان عربی را یاد بگیریم و با آن سخن بگوییم».

- (۱) لَعَلَّنَا نَقْدِرَ الْجَمِيعَ عَلَى تَعْلِيمِ اللِّسَانِ الْعَرَبِيِّ وَ التَّكَلُّمِ بِهِ! (۲) لَعَلَّ جَمِيعَنَا نَسْتَطِيعُ أَنْ نَتَعَلَّمَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ حَتَّى نَتَكَلَّمَ بِهَا!
(۳) لَعَلَّنَا نَقْدِرَ جَمِيعاً عَلَى أَنْ نَتَعَلَّمَ اللُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ وَ نَتَكَلَّمَ بِهَا! (۴) لَعَلَّ جَمِيعَنَا قَدَرْنَا عَلَى أَنْ نَعَلَّمَ لُغَةَ الْعَرَبِيَّةِ وَ نَتَكَلَّمَ بِهَا!

إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ:

«إِنَّ قَلْعَةَ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ، الْمَعْرُوفَةَ أَيْضاً بِاسْمِ حِصْنِ (دژ) شَابُورْخَاسْت، كَانَتْ حَصْناً قَوِيّاً لِحُكَّامِ الْبِلَادِ لِحِمَايَةِ أَرْضِيهِمْ. قَبْلَ مِائَتِ السَّنِينَ، خِلَالَ الْعَصْرِ السَّاسَانِيِّ، بُنِيَتْ قَلْعَةُ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ عَلَى مَسَاحَةِ ٥٣٠٠ مِترَ مَرْتَبِعٍ عَلَى تَلَالٍ (تپه‌ها) خَرَمِ آبَادٍ مِنَ الْحِجْرِ وَ الطُّوبِ (آجر) وَ الطِّينِ الْخَامِ. هَذَا الْمَكَانُ يُعَدُّ مِنْ أَكْثَرِ الْأَمَاكِينِ زِيَارَةً فِي خَرَمِ آبَادٍ وَ إِنَّهُ أَحَدُ أَهَمِّ الطَّرِيقِ بَيْنَ الْهَضْبَةِ (فلات) الْوُسْطَى وَ جَنُوبِ وَ غَرْبِ إِيرَانَ! يَجْرِي نَهْرٌ قَرِيبَ هَذِهِ الْقَلْعَةِ، مِمَّا يَجْعَلُ الطَّرِيقَ إِلَى قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ يَبْدُو (به نظر برسد) أَكْثَرَ إِشْرَاقاً وَ جَمَالاً. لِمَعْرِفَةِ مَوْقِعِ قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ، يَتَّبِعِ السَّائِحُونَ شَارِعَ الْإِمَامِ الْخَمِينِيِّ فِي خَرَمِ آبَادٍ لِلْوُصُولِ إِلَيْهَا. تَضُمُّ قَلْعَةُ خَرَمِ آبَادٍ التَّارِيخِيَّةَ أَجْزَاءً مُتَنَوِّعَةً كَالْحَمَامِ وَ بَرَجِ الْحِرَاسَةِ وَ بَيْتِ مَاءٍ وَغَيْرِهَا، مِمَّا جَعَلَهَا مَلْجَأً آمِناً وَ مَرِيحاً خِلَالَ أَيَّامِ الْحَرْبِ. إِنَّ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ مَكَانٌ شَهِدَ أَيَّاماً صَعْبَةً وَ مَرِيرَةً وَ مُخِيفَةً (ترسناك) فِي فُتْرَاتٍ مُخْتَلِفَةٍ!»

۱۰- عَيْنُ الْخَطَا عَنْ قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ:

- (۱) وَجَدَ النَّاسُ قَلْعَةَ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ آمِناً خِلَالَ أَيَّامِ الْحَرْبِ! (۲) حِصْنُ شَابُورْخَاسْتِ قَلْعَةُ عَلَى امْتِدَادِ شَارِعِ الْإِمَامِ الْخَمِينِيِّ!
(۳) بُنِيَتْ قَلْعَةُ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ عَلَى مَسَاحَةِ أَلْفِ مِترَ مَرْتَبِعٍ! (۴) قَلْعَةُ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ مِنْ مَعَالِمِ تَجَذُّبِ السَّائِحِينَ إِلَيْهَا!

۱۱- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- (۱) كَانَتْ قَلْعَةُ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ حَصْناً مَرْصُوعاً فَكَانَ النَّفُوذُ فِيهَا سَهْلاً عَلَى الْأَعْدَاءِ!
(۲) رَجَا حُكَّامُ الْبِلَادِ أَنْ تَحْمِيَ قَلْعَةُ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ أَرْضِيهِمْ مِنْ شُرُورِ الْحَادِثَاتِ!
(۳) الْحَادِثَاتُ الْمَرِيرَةُ فِي الْفُتْرَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ قَدَرَتْ أَنْ تُخَرِّبَ قَلْعَةَ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ!
(۴) كَانَ لِقَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ بَرَجُ الْحِرَاسَةِ. امْتَنَعَ الْحُكَّامُ عَنْ الْإِنْتِفَاعِ بِهِ فِي الْحَرْبِ!

۱۲- أَيْ مَوْضُوعٌ مَا جَاءَ فِي النَّصِّ:

- (۱) مَا يُصَيِّرُ الطَّرِيقَ الْمُنْتَهَى إِلَى قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ جَمِيلَةً!
(۲) اسْمُ شَارِعِ بِمُجَاوَرَةِ قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ التَّارِيخِيَّةِ!
(۳) الْمَوَادُّ الْمُسْتَحْدَمَةُ فِي بِنَاءِ قَلْعَةِ فَلَكَ الْأَفْلَاقِ الْأَثَرِيَّةِ!
(۴) الْمُحَافَظَاتُ الَّتِي تَقَعُ فِي هَضْبَةِ إِيرَانَ الْوُسْطَى!

*** عَيْنُ الْخَطَا عَنْ الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:

۱۳- «فُتْرَاتٌ - يَجْرِي - مَلْجَأٌ - الْمَعْرُوفَةُ»:

- (۱) فُتْرَاتٌ: اسْمٌ - جَمْعُ مُؤَنَّثِ سَالِمٍ «مُفْرَدَةٌ: فُتْرَةٌ» - نَكْرَةٌ / مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ وَ مَوْصُوفٌ، فِي فُتْرَاتٍ: جَارٌّ وَ مَجْرُورٌ
(۲) يَجْرِي: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - لِلْغَائِبِ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِي «لَيْسَ لَهُ حَرْفُ زَائِدٍ» - مُتَعَدٍّ / فِعْلٌ وَ مَعَ فَاعِلِهِ جَمْلَةٌ فَعْلِيَّةٌ
(۳) مَلْجَأٌ: اسْمُ الْمَكَانِ (اسْمٌ يَدُلُّ عَلَى الْمَكَانِ) - مُفْرَدٌ - مَذَكَّرٌ - نَكْرَةٌ / مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ بِالْفَتْحَةِ
(۴) الْمَعْرُوفَةُ: عَلَى وَزْنِ «مَفْعُولٌ» - مَفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ - مَعْرُوفٌ بِأَلٍ / صِفَةٌ وَ مَرْفُوعٌ

۱۴- «مُتَنَوِّعَةٌ - مَعْرِفَةٌ - يَتَّبِعُ - شَهِدَ»:

- (۱) مُتَنَوِّعَةٌ: اسْمٌ - مَفْرَدٌ - مُؤَنَّثٌ - اسْمُ الْفَاعِلِ «فَعْلُهُ الْمَاضِي: تَنَوَّعٌ» / صِفَةٌ وَ مَنْصُوبَةٌ بِالتَّيْبِعِيَّةِ لِمَوْصُوفِهَا
(۲) مَعْرِفَةٌ: مُصَدَّرٌ مِنَ الْمَجْرَدِ الثَّلَاثِيِّ مِنْ فِعْلِ «عَرَفَ، يَعْرِفُ» - مَفْرَدٌ - مُؤَنَّثٌ / مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ، لِمَعْرِفَةٍ: جَارٌّ وَ مَجْرُورٌ
(۳) يَتَّبِعُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ - مَفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِي «لَيْسَ لَهُ حَرْفُ زَائِدٍ» - مُتَعَدٍّ / فِعْلٌ وَ فَاعِلُهُ «السَّائِحُونَ»
(۴) شَهِدَ: فِعْلٌ مَاضٍ - مَفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ - مَجْرَدٌ ثَلَاثِي «لَيْسَ لَهُ حَرْفُ زَائِدٍ» - لَازِمٌ / خَبَرُ إِنْ وَ الْجُمْلَةُ فَعْلِيَّةٌ

۱۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (۱) كَانَ الْمُشْتَرَى مُتَرَدِّدًا فِي شِرَاءِ الْبَضَاعَةِ لَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمًا عَلَى تَبِيعِهَا! (۲) ابْحَثْ عَنْ مَعْنَى الْقِصَاصِ فِي الْمُعْجَمِ لَعَلَّ الْكَلِمَةَ مَكْتُوبَةٌ فِيهِ!
(۳) التَّحَاسُ غُنْصَرٌ فَلَزَيَّ كَالْحَدِيدِ مُوَصَّلٌ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرَبَاءِ! (۴) يَا حَبِيبِي، لَا شَيْءَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقَدَرَةِ!

١٦- عَيِّن الصَّحِيحَ فِي عِلَامَةِ الْإِعْرَابِ لِـ «كَسُول»:

- (١) لَا كَسُولٌ بَيْنَ زُمَلَايَ الْأَعْرَاءِ فَهَمَّ يَكْتُبُونَ وَاجِبَاتِهِمْ بِدَقَّةٍ!
(٢) نَعْلَمُ أَنَّ كَسُولًا لَا يَشْعُرُ بِالمَسْئُولِيَّةِ لَا يَنْجَحُ فِي أَعْمَالِهِ!
(٣) أَنْصَحَ مُحَمَّدًا بِأَدَاءِ وَاجِبَاتِهِ الدَّرَاسِيَّةِ لَكِنَّهُ كَسُولًا لَا يَهْتَمُّ بِهِ!
(٤) لَنْ نَحْتَرِمَ كَسُولٌ يَفْرُغُ مِنْ أَدَاءِ وَظَائِفِهِ فَإِنَّهُ غَيْرُ مُحْبُوبٍ!

١٧- عَيِّن الْخَبَرَ مُغَايِرًا فِي النَّوعِ:

- (١) إِنَّ الْجُنُودَ يَأْذَنُ اللَّهُ حِصُونَ الرِّعْيَةِ وَ سَبَلَ الْأَمْنِ!
(٢) عَلِمَ أَنَّ النَّاسَ طَبَقَاتٍ لَا يَسْتَغْنِي بَعْضُهَا عَنْ بَعْضٍ!
(٣) لَا شَكَّ أَنَّ الْمُحْسِنَ وَ غَيْرَ الْمُحْسِنِ عِنْدَكَ لَا يَكُونَانِ سِوَاءً!
(٤) إِنَّ الْبَخْلَ وَ الْجَبْنَ وَ الْحِرْصَ غَرَائِزُ يَجْمَعُهَا سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ!

١٨- عَيِّن الْخَطَأَ فِي اسْتِخْدَامِ الْعَدَدِ وَ الْمَعْدُودِ:

- (١) نَذْهَبُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ نَطَالِعُ الدَّرُوسَ أَرْبَعَ سَاعَاتٍ يَجْدًا!
(٢) اجْتَمَعَ ثَمَانِيَةَ سَائِحِينَ شَبَابٍ حَوْلَ الدَّلِيلِ لِلتَّكَلُّمِ مَعَهُ!
(٣) فِي فَصْلِ الْكِتَابِ السَّادِسِ نَقَرْنَا مَطَالِبَ حَوْلِ فَضِيلَةِ الْعِلْمِ!
(٤) إِمَامُنَا الْوَاحِدُ أَوْصَى فِي نَهْجِ الْبَلَاغَةِ الْعِبَادَ بِالتَّقْوَى!
١٩- عَيِّن الْخَطَأَ لِتَكْمِيلِ الْفَرَاغِ: «..... تَلْمِيزَتَانِ مِمْتَازَتَانِ وَ إِلَى مَدْرَسَتِ أَرْبَعَةُ أَيَّامٍ فِي الْأُسْبُوعِ!»

- (١) هُمَا - تَذْهَبَانِ - هُمَا (٢) نَحْنُ - نَذْهَبُ - نَا (٣) هُمَا - يَذْهَبَانِ - هُمَا (٤) أَنْتُمَا - تَذْهَبَانِ - كَمَا

٢٠- عَيِّن فِعْلًا مُضَارِعًا يَتَرَجَّمُ مَاضِيًّا:

- (١) إِنْ تَرَحَّمْ مِنْ أَوْعَفْ مِنْكَ، يَرَحِمَكَ مَنْ يَكُونُ أَقْوَى مِنْكَ!
(٢) كَانَ صَدِيقِي يَلْعَبُ كُرَّةَ الْمَنْضَدَةِ وَ هُوَ مِنَ اللَّاعِبِينَ الْمُتَمَازِينَ!
(٣) لَيْتَ الْمَطَرُ يَمُطِرُ هَذِهِ السَّنَةَ كَثِيرًا لِأَنَّ الْجَفَافَ انْتَشَرَ فِي كُلِّ الْبِلَادِ!
(٤) أَنَا لَا أَذْهَبُ إِلَى غَيْبِ الْمَاءِ لِأَنَّ أَبِي مَرِيضٌ وَبِحَاجَةٍ إِلَى الْمُرَاقَبَةِ!